

„Soča“ izhaja vsak petek in velj po pošti prejemana ali v Gorici na loz pošiljana:

Vse leto 4.40
Pol leta 2.20
Četrt leta 1.10

Pri oznanilih in tako tudi pri „pov. lanicah“ se plačuje za navadno tristop. po vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 " " " " 2 " "
6 " " " " 3 " "

Za veče šrke po prostoru

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnicah na Starem trgu in v Nanski ulici in v prodajalnici G. Likarja v Semeniških ulicah h. št. 10.

Dopisi naj se pošiljajo uredništvu naročnina pa opravištvu „Soča“, Via Mercato 12, II.

Kokopisi se ne vračajo; dopisi na so blagovnjivo frakcija. Belvecom in drugim neproiznim so naročnina sniža, ako se oglase pri opravištvu.

„Corrierjevemu“ člankarju — jezikoslovcu “.

II.

Odgovoriti nam je danes na jezikoslovne mo drosti „Corrierjevemu“ učenega člankarja. Odgovor nam ne bo težak in bi celó prav lahko izostal, kajti učeni „Corr.“ člankar hoče dokazati nekaj takega, kar ni padlo na um še nobenemu jezikoznanca, odkar stoji ta svet. Dokazati neče nič manj, kakor da očitno slovenska rodbinska imena še ne dokazujejo slovenskega pokolenja kako današnje „italijanske“ družine. S takimi atopijami je hotel člankar najbrže potolažiti vročo italijansko krv tistim odbornikom italijanskega delavskega podpornega društva in „Pro patrie“ katerih slovenski ród očitno izdajajo lepa slovenska imena in katera smo objavili nekje v svojem listu. Dokazati hoče, da so celó današnji Goričani s kondnicami š, ič, dič lahko ravno takó čisti Italijani „di puro sangue,“ kakor so to pravi potomci starih Romanov. —

Temu člankarju ni merodajna oblika imena, ampak le prvotni koreni tem imenom ali prilimkom. Ali ne vé učeni člankar, da pride s takim raziskavanjem do že dogane, vsakemu desetletnemu šolarčku znane resnice, da smo Slovani, Romani in Germani veje velikoga ariškega plemena? Nu, to nam je umljivo, da bi semiskiki očeje in matere pri „Corr.“ najraje prikriji to resnico. Nekaj slučajev: luč, lume, Licht; mati, madre, Mutter; brat, fratello, Bruder; teta, Tante; sestra, sorella, Schwester; stari, stare, atehen; sedeti, sedere; itd. itd.

Da bi prikriji slovenski rod mnogim takim gutiškim družinam, sega ta učeni člankar daleč nazaj v predzgodovinsko dobo, kakor da sega to njih italijanstvo takó daleč nazaj, predno smo prišli Slovenci v današnje naše domovino. Ti prvotni prebivalci pa niso bili Slovani, ali tem sorodni narodi, vsaj noben učenjak se ni upal tega izustiti — pravi „Corr.“ Da mora imeti ta člankar o učenosti jako slabe pojme, to nam je najsijajneje dokazal s svojimi jezikoslovnimi podalki. Ali ne vé „učeni“

člankar, da so dokazovali slovanstvo starih Venetov mnogi učenjaki, kakor Schlötzer, Sorowiecki, Mannert, Šafařík, Springsguth in še drugi učenjaki starejšje dobe, pred katerimi bi moral ponižno vneti klobuk raz glavo „Corr.“ učeni jezikoslovec? Tudi v najnovejši dobi sta se oglasila za to učena Nemes Gilferding in Contzen, naš Davorin Tratenjak je pa to dokazal iz današnjega venetskega narečja. — Iz te predzgodovinske dobe nam torej „Corr.“ člankar ne bode dokazal ničesa, zlasti pa zato ne, ker ni nikakor treba takó daleč iskati rodú mnogih „italijanskih“ družin z lepimi slovenskimi imeni. Njih rojstvo poiščemo lahko mnogo bliže, če poprašamo, kakó sta govorila oče in mati tega ali onega adaj takó fanatičnega Italijana. To vé sicer dobro tudi ta učeni člankar, zato je osnoval svoje dokazovanje takó, kakor da so bile take in jednake družine prvotno romanske, pa da so kdo vé na kak način dobile slovensko ime ali le slovensko kondnico in te družine da so se zdaj soprotočno povrnille v svojo romansko prvotnost — v te italijansko potomstvo. To je prvi in zadnji namen nasprotnemu dokazovanju. Da je pa tako dokazovanje pomilovanja vredno, umljivo mora biti tudi trezno mislečim nasprotnikom, saj se mora tako dokazovanje razbiti v prazen nič ob vsaki podobni, dandanes že dognani teoriji. —

Ko smo pazno čitali te člankarjeve razprave, nismo mogli umeti, čemú da išče v slovenskem delu deželo naše imena gor ali krajev, ki so neslovenskega izvira. Saj je vendar dognano, kakó da so se ohranili jezikovni ostanki izumrlih narodov v zdaj živih jezikih in narečjih, kakor so se n. pr. v veliki množini ohranili jezikovni ostanki starih Venetov v živem venetskem (beneškem) narečju. Ravno takó so se ohranili na slovenskih tleh razni jezikovni ostanki v imenih gor ali krajev onih neslovenskih ljudstev, ki so nepredno pred Slovani živeli v teh krajih. Nikče ne more dokazati, da so prišli Slovenci v popolnoma zapuščene pokrajine, ampak ostali so, zlasti v goratih krajih, bodisi posamični ali v skupinah, ostanki naroda, ki je živel neposredno pred dohodom Slovencev. Da so sprejeli od teh nekatera imena gor ali

krajev, je celó naravno, kakor se je to dogajalo povsod, kjer sta prišla skupaj, ali le v dotiko, dva različna naroda. Takó n. pr. so morali ostati v dreknških planinah romanski mlekariji, kajti njih sledovi so se ohranili do današnjega dne v imenih ravnih mlekarskih posod in zaved. Ali so zatogadel Družničarji — Romani? Na podoben način štejejo dandanes Nemci na stotine besed slovenskega izvira, Madžari so si pa izposodili od Slovanov imena celó za najnavadnejše rodbinske in druge pojme. Ali so zatogadel manj Nemci ali Madžari? (Na ponemčeno pokrajino ne mislimo).

„Corr.“ člankar je iztaknil torej na Slovenskem več imen krajev in rodbinskih imen, ki res niso slovenskega izvira. Koliko je pa s tem dokazal razvidno je iz zgorjenega. V svoji jezikoslovni protislovenski gorečnosti pa je pritril stvar do skrajnih smečnosti ter osmelil takó sebe in svoje dokazovanje. Na Holnec (od holm) mu je španjski „Gomez“ (in s tem je dokazal, da mu je naš jezik „španjska vas“); naš Log mu je nemški Loch (Jara); Breginja (od breg, ker je res na „bregu“ vode) mu je Vergogna (sramota; ma al vergogna!); Vrano (na vrhu) mu je Oreina, Sedlo pa Sella; ravno takó mu tudi Bražani (Bressani) niso Slovenci; Meroina mu je Marsina, celo Kos se je izgveril in postal Cosz itd. itd. — Toda vse to ničesa ne dokazuje! Saj moramo iskati početek današnjim rodbinskim imenom (priimkom) v pozejšjih dobah, zlasti takrat, ko so se začeli pisati prvi „urbarji“; dotanja domača imena so postali priimki, zapirani in ohranjeni do današnjega dne (Da so jih večinoma pisali tuji in navadno grdo spaciili, o tem naj tu ne govorimo). Če so se pa zapisali in do danes ohranili očitno slovenski priimki za družine, ki hočejo biti danes italijanske, takó dokazujejo priimki sami, da so predniki teh družin govorili slovenski, da so bili Slovenci, kajti le Slovenci so si zamogli izobraziti družinska imena v duhu slovenskega jezika. Proti tej trditvi ni ugovora! — Za nas je pa merodajna izključno le izpoljava in izobrazba ali oblika imen

LISTEK.

O NASTOPU

NOVEGA PASTIRJA
GOSPODA

ANTONA GUJONA

v fare Sv. Petra Slovenov na Beneškem
15. kimorca 1889.

I.

NAPITNICA.

Prišel si z breččine,
Iz Dreških planin,
Zdaj v naše doline
Nediški naš Sin.

Nadškof se podáti
Med nas Ti velj,
Duhovni sobrati
In ljud Te žolí.

Pastir si postavljen,
Naš oče zdaj si,
O bodi pozdravljen!
Mi Troji smo vsi.

Zdaj kopaj in vári
V Vinogradu vse,
Uljudno pa svári
Poredne ovcé.

Na zdrave napaše
Nas vódi pastír,
In duše pa naše
Napajaj v čist vir.

Ohrabri vbogljive
V krepostih naprej,
Razvedri dvomljive,
Podpiraj vselej.

Te čaka sirota —
Obriš' ji solzé,
Saj Večna Dobrota
Povrne Ti vse.

Vsem bodi dostojen
In vljuden na vse,
Izgledom po Tvojem
Pa bodo ovcé.

V kozarce vesélo
Tróimo vsi zdej,
Pastirja, deželo
Slavimo vselej.

Vsi „Živijo!“ recimo,
Pastir naš Anton
In Tebi izpismo
Na zdravlje Gujon!

P.

II.

V srčen pozdrav

svojim še živim p. n. tovarišem, posvečenim
v mašnike 1. 1849.

spisal

JOSIP FURLANI.

Česar je polno srce,
To rado in ust grá.

(Dalje).

V Mirnu križal sem se na leci in pred oltarjem celih šest let. Čvrtih, prijaznih in pridnih Mitancev spominjam se z veseljem še dandanes, nikar ne takó navskrižnostij, ki so se mi pripetile v tej dobi, od blizu ali od daleč priteple in arinile v moje zasebne razmere. Že v prvih oamih mesecih 1. 1851. poslovili so se mi od živih svetá po tem-le rodu: mati na 28 marca, mlajša sestra proti koncu meseca julija in oče v 23. dan septembra. Skoro 80 letni oče zaustil je v sled dveh zakonov med živimi še dva sina, štiri hčere in po teh vse polno čvrtih unukov in unukinj v Furlanah, Krševanah in Kalinih. Tadaž več ko naravna in pravična mu je bila ona želja, po kateri naj bi se mu ohranil pri hiši lastni priimek. To svoje hrepenenje izrazil in ponavljal je svojemu glavnemu dediču (mojemu bratu) in njegovej soprogi (bierz rodú) še na svojo zadnjo uro, tudi v moji prióbi. A da se ni izpolnilo to srčno priporočilo, kriva je le ona oseba, ki je spretno napeljala vse vodo na svoj mlin, in je takó umetno zbrisala pošteni hiši pošeno ime, da ga je nadomestila s tujo firmo, o kateri se bili moji roditelji vse drugo kakor prepričani. In le

— in ta je slovenska! — ne pa morebiti neslovenski koren!

Kaj pa so mogli naši slovenski pračeti za to, ako so morali pozabiti na svoja lepa staroslovenska osebnostna imena in da so bili krščeni na ime svetnikov, ki so bili Romani ali so vsaj imeli romanske imena? Zana pa je lastnost Jugoslovanov, da so iz krških imen izvajali priimke s končnicami č, id, ali čič: Filip — Filipič, Gregor — Gregorič in Gregorič, Leonard — Leonardič, Marko — Markič in Markovič, Ivan — Ivančič, Pavel — Pavletič, Peter — Petrič, Anton — Antonič, itd. — Ako bi bili krščeni na svoja slovenska imena, bi tudi priimki bili danes drugačni: Takó n. pr.: Branko — Brankovič, Gojze — Gojzovič, Stanke — Stankovič, Zlatko — Zlatkovič, Zveke — Zvekevič, Petko — Petkovič, Obrtn — Obrtnovič, Raják — Rajakovič, Rasko — Raskovič, itd., itd., kakor je to še dandanašnji pri ostalih Jugoslovanih. Iz tega sledi, da ne smemo gledati na koreneno ime, ampak na izpeljavo. Na izobrazbo priimka in ta je — slovanika! Nasproti temu je samogled dokazovati jedino le „učeni“ nasprotni nam diakar; dokazal nam je pa tudi, kako goropadnosti zamore obelati na nos „Corr“. Izhkovernim čitateljem. Se utano pri kraja! Končamo pa prihodujič.

Beseda našim vinorejcem.

(Izv. dop. iz Dornerga).

Dne 6. tek. meseca podali smo se nekateri udje tukajšnjega vino- in sadjerejskega društva na Vogersko, da bi si ogledali vinograde gosp. grofa A. Coronija, katere oskrbuje gospod Josip Rubbia. Sprejeti smo bili prav prijazno in gostoljubno. Ni še 6 let, kar je sprejel G. Rubbia oskrbovanje obširnegosposstva omenjenega gosp. grofa na Vogerskem in v Prvačini in v tem malem času pripravil je popred zanemarjena zemljišča s svojim umnim in neutrudljivim delovanjem v tako dober stan, da se zamorejo s aviti v izgled ne le tamkajšnjim občanom, ampak tudi celi naši deželi. Iz golih pašnikov napravil je v tem času okoli 30 njiv izglednih vinogradov, zasajenih z klastnimi plemeni trt, večinoma renskimi in l. škim ralingom, burgundcem, modro frankinjo, bordeaux, slahno itd. Kdor opazuje žalostni stan onih vinogradov, katerih trte je peronospora popolnoma ogotila, naj se le poda na Vogersko in Prvačino na ono posestvo; razvedrilo se mu bo oko in razveselilo se mu srce, ko bo videl trte s temno zelenim listjem, na katerih visl rumenc, zdravo grozdje v taki množini, kakorine se nam je nadjati le v najboljši letini. Pravi čudež je pa vinograd v Prvačini, tik ceste, ki polje v Gorico. Ta vinograd meri okoli 15 njiv in bil je zasajen predlanskem in lani in to na trtab, katere so v tretjem in drugem perju; v tem vinogradu bude že letos grozdja za 50 hektolitrov vina. Takega vpeha ni dosegel do sedaj v naših krajih še noben vinorejec, in dosegel ga bo le isti, kateri bo kakor gospod Rubbia z vse natančnostjo in marljivostjo skrbel, da se trte pravilno zasade, ob svojem času gnojijo, okopljejo, presadijo in ob času boleznih pravilno žveplajo in škropijo, s kratka, da ne bude zamudil nobenega dela, prestrašil se nobenih stroškov in vsako delo o pravem času izvršil. Tudi trta uš,

izrednej uljudnosti“ ženske, ki je po smrti mojega brata Ignacija podedovala očetovo premoženje, zahvaliti se imam, da niso ostale na cedilo besede, ki mi jih je moja rahločutna mati čestokrat, a vselej s solzami v očeh prerokovala: „Ljubi moj sinček, ko nas ne bo, še vedel ne boš, kjer si se rodil!“ Kaj čuda torej, da je prešlo menda že 24 let, odkar se nisem več ozrl po onem domačem kotu, katerega sem kot šolarček in odraslen dijak takó rad zasadal, da sem se od ondi srečen in vesel pogovarjal in kratkočasil s svojo jasno roditeljico in svojima dragima mi sestrama, Jolefo in Francisko.

Ježefa, staraša moja sestra, omožena Furlani, za gradom v Rifenburgu, je l. 1856. nevarno zbolela in sicer za rakom na oni strani. Zdravniki, s katerimi se je bila zaradi svamožljivosti preporno posvetovala, niso ji vedeli za drugo zdravilo, nego za nožno ostrino. Le iz ljubezni do svoje obilne družine podvrgla se je usodopolnej amputaciji, ki se je v Mirnu v mojem stanovanju izvršila, na videz dobro, v resnici pa ne, kakor smo se vsi nadejali, v podaljšanje življenja, ampak v pospešeno smrtih korakov; kajti po zdravnikovem nasvetu vrnila se na dom, izročila je mučenico, v božjo voljo vsa udana, na 16. avgusta zgoraj omenjenega leta svojo mirno dušo Onemu, ki jo je stvaril, v imenu Tega, ki nas uči: „Blagor usmiljenim, ker oni bodo usmiljenje dosegli.“ Bila je namreč tale blaga duša ovenčana z najlepšimi lastnostmi in čednostmi, mej katerimi se je njena radodarnost do ubogih ensko biserje svetila. Spremljevana od obilne množice spoštovateljev in hvaležnih sosedom k poslednjemu počitku, zapustila je ranjka, komej 37 let stari, krepkega 40letnega,

tieta, strahna počast vinorejcem, katera (nam trka na duri) se najde gosp. Rubbia nepripravljenega. On je zasadi 5 njiv v soseski s ameriškimi trtami, katere so, kakor znano branijo tega trto uničevajočega mrčesa. V malih letih imel bo sajenje teh trt ne le za svojo potrebo, ampak tudi za prodaj. Težko bi bilo na drobno popraviti lepi reč in usne obdelovanje teh izglednih vinogradov.

Vinorejci! potrudite se nekoliko, ogledajte si sami te vinograde, in gotov sem, da se vrnete od tam s trdnim sklepom, ne delati več polovičarsko svoje vinograde, temveč po izgledu, katerega bi imeli pred očmi. Enako pravilnost in natančnost, kakor v vinogradih, najdeš tudi v kleti, živinskem hlevu in na celim kmetijskih sploh. Razkazal nam je gosp. Rubbia vsakega tudi kleti, živinske hleva, gnojlišča itd. in prijazno nam razlagal, kako se izravnati pri posamičnih kletarskih opravilih. Priporočal nam posebno natančno-t pri vrenju mošta in čiščenju in hranjenju vinské posede. On sam nadzoruje vsa opravila ter se hoč sam prepričati, da se vsaka stvar natančno izvrši, kajti kakor nam je sam rekel, nobenemu ne véruje in še skoraj samemu sobi ne, takó da se hoče po večkrat prepričati, ako je vse v redu. Zlahnina, burgundec, modrofrankinja bila so že potrjana. Dobili smo torej v kleti kakih 100 hektolitrov vina v sode nalitega in v vrelni kleti za 50 hektolitrov grozdja v bednih. Prijazni gospod dal nam je pokušiti nalito vino in našli smo je tako dobro, kakoršno se prideluje le v boljših letinah. Posebno dobro kapljico dala je modrofrankinja; gorke pripravimo torej nasajevanje trt te baže.

V živinskem hlevu, kateri je čisto držan in zračen, videli smo lepo število krav in volov čistega untervaldskega plemena, lepega, krepkega bika prav tega plemena, katerega je gosp. Rubbia sam v Untervaldu kupil. Žival ti je vendar tako lepa, da v naših krajih ji ne najdeš enske. Se vé, da ji je cena primerno visoka. Prebili smo torej dan, kateri nam ne zgine iz spomina in naša hvaležnost priklopela je do vrhunca, ko nam je preprijazni gospod oskrbnik na našo prošnjo obljubil, da hoče v nedeljo predavati v našem društvu o kletarstvu sploh in posebno z ozirom na letošnjo letino. Zbralo se je bilo v ta namen v nedeljo po popoldanski službi božji v školskem poslopiju lepo število udov našega društva in drugih vinorejcev.

Gosp. Rubbia spolnil je zvesto svojo obljubo. Razkladal nam je, kakó se bo nam ravnati letos z grozrdjem po trgatvi, počeval nas o unonem kletarstvu, pripovedoval nam je, kako se on sam ravnava po lastnih skušnjah pri posamičnih opravilih kletarstva in priporočal nam je posebno škropenje trt z bakrenim vitrijolom, ako bi se še pokazala strupena rosa (peronospora). Govor v domačem, prav razumljivem jeziku trajal je nad jedno uro. Vrh tega je govornik še odgovarjal na vprašanja, katera so mu poslušalci stavili. Po končanem govoru poroča gosp. predsednik društva nazočim o izletu na Vogersko, priporoča ravnati se po naukih in po izgledu tega izbornega strokovnjaka. Izraža željo, da bi ne bil ta njegov pouk zadnji in zahvaljuje se prijaznemu gospodu za gostoljubni sprejem in za izvrstni pouk v imenu društva in vsih nazočih. Vsi poslušalci vstanejo in s srčnimi živjoklici pozdravljajo gospoda Rubbia.

a zdaj od prevelike zgube vsega potrtega soproga, in še sedmero neprevidenih otrok obojega spola. Od te družine, po kateri naj bi se bil mojemu očetu priimek v Dornergu nadaljeval, živa sta še dva korenjaka: Henrik, veteran ter gospodar na lastnem domu, in Leopold, nadučitelj v Kamnjah.

Nikar bi ne bilo možno, da bi ta razstavjal v-e one ostre pušice, ki so mi v enakih razmerah ranjevale še neskušeno srce in moje nježne živce razburjevale. A tudi čemu ravno zdaj, ko hočemo štiri-desetletnico svojega mašništva mirno in vdano obhajati, ob enake razbrane, praskajoče strune drgati? Naj bo kakor in kar si budi, šestletna doba mojega bivanja v Mirnu je že pri koncu. December se bliža. Preblagi nadvladnika Andrej dr. Gollmayr, neumrjočega spomina mož, me je hotel imeti na vsak način v mesto. Torej rad ali nerad, poslovilni se od one reke, ki mi je še malemu otrošču naglo vrtela sirkova kolesca kraj svojega brodišča v posebno mojo radost in se še danes tiho in pohlevno vije po sredi do je Mirne vasi — po sedemletni svoji odsotnosti od mesta, vrnil sem se zopet v prijazno Gorico kot prvi duhovni pomočnik k farni cerkvi sv. Ignacija na Travniku. Ondajšnji župnik, prečastiti g Jožef Tunjil bil je nam vsem trem kooperatorjem vzgleden predstojnik, dober in naktionjen prijatelj in skrben oče. Zlasti jaz bi mu moral še posebe hvaležen biti, ker mi je skazoval odlično pozornost v vseh moj-jih okoliščinah. Po odhodu tega čvrstega in preprijaznega monsignora v metropolitansko cerkev (kjer živi še dandanes, dasi uže 84 let star, kot mnogozasluzeni kanonik v veselje vseh svojih obitnih spoštovancev vedno pri dobrem humoru): me ni več ve-

Dopisi.

S Krasa. (Raznoterosti). — Kot kraškega sina, katerega poljsko delo sedaj ne prizadeva toliko skrbi, gnala me je te dni radovednost, ogledati si nekoliko sosedne vasi in poizvedeti, kakó je z letošnjim pridelkom. Z zadovoljnostjo moram reči, da nam je polje bilo letos radodarno, kajti žito se je dobro obneslo in tudi drugi pridelki niso slabi, le vinka trta nas bude slabo obdarovala. Pogled na njo je ves žalosten, kajti gola je, brez listja, in grozdje se noče zrejati. Marsikateri sprevidel je, da v prihodnje se ne bo smelo več odlašati s škropljenjem vitrijolom, ker tistim, ki so to storili, bude trta vendar nekaj dala. Tudi je bil letos poslan od c. kr. kmetijske družbe iz Gorice poziv na naša slavna županstva, naj se pošlje po en mož iz županije v Gorico na deželno kmetijsko šolo, kjer se ga bude naučilo škropiti z vitrijolom in s škropilnico, da se na ta način zapreči pot strupeni rosi, in kateri bi potem v svoji občini proti primerni plači škropil. Močno sem se torej zavzel, ko sem v G.em, v spodnej kraški vasi se nekoliko odpočil, ter zvedel, da županstvo tiste občine ni hotelo odzvati se pozivu c. kr. kmetijske družbe z izgovorom, da bi bilo preveč stroškov, ko bi se škropilnica pokvarila, ki jo je vsak k. e. k. kmetijski družbi, z namenom škropljenju naučiti se, odposlan mož, udobil. Kaj takega zmoro pač le razum in modrost onih ljudi, ki so sol sejali. Oj! uboga občina, ki imaš takó prebrisane poglavarje! Ali to ni še vse, kar sem o poglavarjih te občine izvedel. Dasiravno sem sam črnat kmet, toliko sem vendar prepričan, da moramo tudi mi gledé napredka, omike in splošne izobraženosti stopati z ostalim svetom, kolikor nam mogoče vstrično, ker drugače zastanemo in poginemo. In ravno temu se prej omenjene bistro glavo protivijo. Sicer je v tej občini, kakor se sliši, tudi pametnih mož, ki so pripravljene napredovati; ali kaj so si na boljšem, ker so v manjšini in nimajo moči v rokah. Res velike so krivice in homatije, ki se tu godijo, in iz katerih je nastala tožba mod občanarji; — ali teh nočem danes tukaj svetu odkrivati. Nadejam se, da se stvar na boljše obrne. Le temu se čulim, kako mora v tej občini hoditi krivo pot oseba, katera dobro vé, kaj je prav in kaj ni prav.

„Kraševce“.

Iz Sela, 10. sept. (Izv. dopis.) — Spemina je vreden izlet p. vauke čitalnice in oddelka tamošnjih Sokolov v Selo 25. avg. t. l. Ko so došli gostja v Selo, oglasili so se topiči, a naše bralno društvo je bratski sprejelo došlo jej sestrico prvaško in vrlo boriteljico za sveto našo narodno stvar v kmečkih občinah goriških. Po malem oddušku smo naredili majhen izlet v Črniče. Kmalu smo se pa vrnili v Selo, kjer so nas zopet sprejeli s streljanjem pištoev; šli smo k skupnemu obedu v krasno okinčano dvorano-gostilnice pri K. Med lepo zabavo, krasnimi nagovori in napitnicami vskipelo je vsem navzočim od veselja srce. Napitnica vršila se je za napitnico in narodni duh, ljubezen do naroda in narodnega dela dehtela je iz vseh govorov in napitnic. Da bi pa ne ostalo vse le pri besedah, kakor je pri nas Slovencih pogos-

selilo nadaljno službovanje pri sv. Ignaciju, mrzelo mi je dan za dnevom bolj in bolj. Rad bi se bil vsodel za kako mislo v uradni pisarnici; toda predtojeniki, bistroumni in previdni od mene, so niso dali zapeljati v mojo preokorno skušnjavo kar na nos, na vrat. Torej, ker mi je brezkoristno postopanje po mestnih ulicah in vrtih in trgih že nestrpljivo postalo, odločil sem se kar v osmih dneh in šel (seveda s popotnim listom in pooblastilom v žepu) ter pridružil se svojim stari prijateljem in znancom v laškej nižini, pri katerih že od 28. aprila istega leta do današnjega dne zmerom še redno diham, pa ne bi bil kdaj zardel v lice zató, da me je slovenska mati v slovenski domovini v 25. dan februarja 1826. leta položila v slovensko zibeljko.

L'abbé da la principessa („nič ne dé ali je Peter ali Pavel) moral bi se bil po misli nekaterih škilastih pritlikavcev že na tej vlažni zemlji srečnega počutiti. Ne bi se zmenil za vse, kar se mu zunaj strehe godi, potem ko je skočil iz ležišča, kadar in kakor mu drago, stopi kar naravnost iz svoje sobe pred svoj altar, da se ondi zamaknjen pomoli Bogu ter občuduje krasno sliko, ki živo predstavlja, kako se Kraljica nebes in zemlje, spremljevana od angeljskega zbora, vzdiguje zmogovito v nebeško višino odkoder se zdaj kot zdravje bolnikov, tolažnica žalostnih, pomoč kristijanov, pribžališče grešnikov milostljivo ozira in blagodejno blagoslavja vas Evine otroke, ki s trdnim zaupanjem k Njej, kot svoje najljubeznivejši materi pribžijo. Ali se je pa izvalila ona ranjaka tica, ki naj bi nam na uho zažvrgolela

(Dalje v Prilogi.)

to navada! Še posebej pa moram omeniti prekrasne besede gospoda Mozetiča, ki je končal z besedami našega ljubljenskega, pa obrekovanega in sumničnega pesnika Simona Gregorčiča:

Dolžan ni samó, kar veléva mu stá,
Kar móre, to móž je storiti dolžán.

Omeniti meram, da je prišel med čas tudi mladi, s srebrnim križcem odlikovani župan gojaški gospod Silvester Cigoj. Pred vsem pa naj poudarjam, kako krasno je prepeval četerospev „Orfej“; oglasil se je za vsako napitnico z milodonečimi našimi narodnimi pesmami.

Za pozno v noč smo se poslovlili in razšli. Vsem pa se je brala na obrazu odkritosrčna želja, da bi se še večkrat sešli in da bi se tako skupno toliko bolj unemali za sveto naše narodno delo. Mnogo, prav mnogo dela nas čaka v goriški okolici. Zbuditi moramo v naši okolici narodno zavest in narodni ponos v srcu poslednjega kmeta, kajti le tako se smemo nadejati milejšje bodočnosti. „Soča“ je že mnogokrat povedala, da mi kmetje lahko mnogo koristimo Slovincem in naši narodni stvari v Gorici, ako bomo zavedno in složno podpirali v Gorici le slovenske trgovce, le slovenske zdravnike, advokate, zemljemerce itd. S tem damo zaslužek sinovom naroda našega, omogočimo jim obstanek v Gorici, torej tudi slovenski del goriškega meščanstva — in to bi moral biti naš prvi namen. Podpirali smo doslej z naročili le naše sovražnike, ki goriškim Slovincem še dhati ne pustijo. Okoličani, poslušajte moje besede in prepričani bodite, da bomo tako prav delali in veliko koristili razvitku naše svete narodne stvari. —

Avče 12. sept. — Odkar je bila naša občina brez duš. pastirja, oskrboval nas je častiti gosp. Jožef Tomšič, vikar v Levpi, s katerim oskrbovanjem smo bili jako zadovoljni in izrakamo mu splošno zahvalo. Dne 1. sept. t. l. poizvedeli smo kar nenadoma, da je imenovan za našega dušnega pastirja č. g. Karol Kumar, dosedajni vikar v Borjani. Ta vesela vest razširila se je naenkrat po vsi okolici. V ponedeljek potem, okoli 10 ure zj. je že prišel na ogled, kar nas je k temu imenovanju še bolj potrdilo. Radosnega srca smo vsi občinarji pričakovali dan njegovega prihoda, ter tudi z velikim veseljem napravili kar je dostojno za sprejem. Dne 12. t. m. imel je ta naš č. gosp. vikar veličasten vhod in sprejem. Ko dojde s svojim spremljevalcem č. gosp. ročinj-kim vikarjem And. Vugom na ravno avško polje, pozdravi ga občinski zastop, šolska mladež in vsi, kateri so ga tam pričakovali. Potem gre šolska mladež in vse ljudstvo v lepem redu proti slavoloku, katerega smo napravili pred vasjo z olepšanjem cvetlic, zastavami in primernim napisom — pa vasi, po kateri so bili postavljeni tudi mlaji okičani s svetlicami, zastavami, do cerkve, ker je č. gosp. vikar imel ta dan sv. mašo z blagoslovom. Po končani sv. maši povabi č. gosp. vikar ves obč. zastop v farovž, do katerega je bilo tudi olepšano z mlaji in cvetlicami. Pred vstopom v farovž je bil drugi slavolok, okinčan z cvetlicami in zastavami. V farovžu napivali smo s kapljico izvrat-

in povedala za oni neprecenljivi prostorček zemlje, na katerem bi se dalo človeško srce popolnoma vpo-kojiti in osrečiti??

Šel sem bil preteklo poletje na hlad v laške planine. Radovedno sem se oziral po gorah in dolinah, po domovini dobro nam znanih karnijelov, ki slovijo kot pridni rekodelci in delavci celo pri naših najbolj severnih bratih v sv. Peterburgu, v Moskvi in čedalje bolj krog in krog. V šempeterskem dolu (Val di s. Pietro) nalletel sem na duhovnika, visoke in krepke postave, o katerem sem že prej zvedel, da živi od obilnih dohodkov velikega premoženja, ki ga je povedoval po svojih stariših in ima v svoji palači tudi krasno domačo kapelo. Ko sem se sprijaznil z njim nekoliko bolj rečem mu nekega dne: „Don Vincenzo, voi siete già in questo mondo beato, felice e fortunato! (Don Vincenc, vi ste že na tem svetu blažen in srečen!) Don Vincenzo, sicer jasnega pogleda, stemni se mu obraz na moje besede, srčno me prime z obema rokama za obe moji roki ter zdiha: „Caro mio don Giuseppe, qual sproposito che mi avete detto! Non ripetetemelo mai più! (Dragi moj don Josip, kako nezmisel ste rekli. Ne recite mi več tega!) Vi sudite človeka le po zunanosti, a le jeden je, Bog sam, ki nam gleda v notranjost in prebira vse filice našega srca.“ Od onega dneva postala sva si najboljša prijatelja. Na sprehodih sva si razodevala marsikatero skrivnost a naposled jeden pred drugim povdarjala staro antifono z besedami sv. Avguština: „Naše srce je nepokojuo, dokler ne počiva v Tebi o Bog.“

(Dalje pride).

nega dalmatinca, na zdravje našemu č. gospodu vikarju, katerega nam Bog, obrani mnogo mnogo let. Topiči pa so veselo in gromovito pokali.

Politični razgled.

Notranjski poslanec dr. A. Ferjančič je izrekel pred volilci na volilnem shodu v Vipavi 8. t. m., da vlada grofa Taaffeja s svojim postopanjem sili slovenske poslance v opozicijo. Omenjal je tudi zadnje imenovanje gimnazijskih ravnateljev v Gorici in Celovcu in imenovanje ravnatelja na realki v Ljubljani, kajti minister Gauč je imenoval trde Nemce za ravnatelje. — Slabo se nam godi pod to „spravljivo“ vlado grofa Taaffeja, ki si je zapisal ravnopravnost narodov na svojo zastavo, tako slabo, da se nam slabše skoro ne more goditi. Mi pa s pogubonosno požrtvovalnostjo podpiramo to vlado, a domá nam čedalje bolj gine narodna zavednost in odločna delavnost, širi se mlačnost, nekaka obupanost in malomarnost. Zbudila bi nas iz takega spanja ter združila v složno delovanje morebiti zares in jedino le — opozicija.

Da je vlada imenovala za istrskega deželnega glavarja dr. Campitellija, je za nas jako pomenljivo znamenje. Ta mož se je namreč večkrat, celo v deželnem zboru, pokazal kot jako strastnega nasprotnika Slovanov ter je napadal slovenske poslance, če so govorili v svojem jeziku. Poleg tega pa ne zna hrvatskega ali slovenskega jezika. To pa niso lastnosti deželnega glavarja, ki bi moral biti jednako pravičen vsaki deželni narodnosti. Zaradi tega imenovanja smo Slovani torej popolnoma nezadovoljni in vlada grofa Taaffeja nam je s tem imenovanjem zopet dokazala, kakó hoče biti tudi Slovanom pravična in ravnopravna. — Da je vlada imenovala za glavarjevega namestnika slovenskega poslanca dr. Dukiča, takó nam ni s tem napravila prav nikake usluge, saj je to storiti prisiljena, ker ne more in ne sme prezirati tretjinske slovenske manjšine.

Na Češkem so se Čehi začeli odločno puzati za svoje starodavne pravice, da bi se dal cesar kronati za češkega kralja s krono sv. Vavtava. Kakoršne so pa danes razmere, nikakor ni upati, da bi se to kmalu zgodilo. Sicer bi pa Čehom tudi s takim kronanjem ne bilo dosti pomagano, kajti dejanske razmere bi se težko kaj predrugačile. — Nemški poslanci pa so že začeli groziti, da zapusté državni zbor, ako bi se to zgodilo. Prazen strah!

Pri dopolnilnih deželnozborskih volitvah v Pragi so zmagali v prvih treh okrajih kandidati staročeške stranke. K zmagi jim je gotovo pripomogla večja odločnost Staročebov nasproti dunajski vladi. To je pa tudi namen Mladočebov in če bodo prvi odločneje zahtevali, da se izvede narodna ravnopravnost ter zagotovi takó narodni obstanek raznim manjšim avstrijskim narodom, potem ne bode med Staro- in Mladočehi velikega razločka.

Nemški konservativci se tudi že oglašajo za opozicijo proti Taaffejevi vladi. V Regensburgu je nek nemški konservativec obelodanil neko brošuro, v kateri priporoča svojim nemškim somišljenikom, da naj prestopijo v opozicijo. Popolnoma prav pravi, da sedanja vlada ni zadovoljila nobene stranke državnozborske večine, ki to vlado podpira z velikanskim samozatajevanjem, le židom in nemškim liberalcem, ki tej vladi nasprotujejo z vsemi močmi, godi se dobro.

Ruski car pojde vendarle v pohode k nemškemu cesarju Viljemu in sicer pojde 26. t. m. v Kiel in istega ali drugega dne v Postdam, od tam pa menda tudi v Berlin. Od nemške strani že zagotavljajo, da pride o tej priložnosti tudi Bismarck v Berlin, kar dá temu to-

liko pričakovanemu protiobisku ruskega carja nekoliko večji politični pomen.

Tudi srbska kraljica Natalija hodi se vedno v Belgrad. Morebiti prideta z ruskim carjem h kratu vsak na svoje mesto. Vidati pa je, da kraljica kinadu stopi v Belgradu na srbska tla. 16. t. m. je dospela na ruski topnjači (parniku), ki je nosila srbsko zastavo, v Odeso ob Črnem morju, kjer je bila vsprejeta z veliko častjo. Srbske gospe v Belgradu, mad njimi tudi soproge regentov, ministrov in drugih visokih srbskih doztovanstvenikov, pripravljajo jej veličasten sprejem, dasi jih je kraljica pisмено naprosila, naj bi opustila vsakršen sprejem.

Pri banketu, katerega so v Parizu priredili na čast tujim inženjerjem, napil jo Eiffel (zgraditelj velikanskega, 300m. visokega stólpá) ruskemu carju in naglašal posebno simpatije do velikega slovenskega naroda ruskega. Odgovoril mu je ruski odposlanec Karov. — Razvidno je, kako se med Rusijo in Francijo vsak dan kažejo očitne simpatije.

Italijanskega ministerskega predsednika Crispija je nek Emil Caporali 14. t. m. napal s poostrenim kamenjem ter ga ranil na bradi. Napadovalca so koj prijeli; prvi ga je pograbil nek — duhovnik. Crispiju je došlo o tej priliki nad 10.000 sožalnih brzojavk. Srečna italijanska dežela!

Domače in razne vesti.

Drobne novice.

Gorica in Goriško: — Toda je potolkla meseca avgusta tudi na Cerkljanskem in sicer okoli Roke. — Strela je udarila med meseca avgusta v neko hišo v Poljubini blizu Tolmina ter je ušla. Ljudje so pa priskočili še pa o pravem času, ogenj pogasil, oteli takó hišo in odvrtli mnogokako drugo še vočo nesrečo. — Blizu takrat je udarila tudi v nek križ na tolminskem pokopališču ter šla v zemljo. Že nekoliko poprej je udarila v cerkev na onem pokopališču ter je poškodovala streho. — Z začetkom tega tedna dohiteli so nas tudi v Gorici prvi, pa precej mrzli jesenski dnevi. V planinah je pa že pobelil vrhove prvi snog. Vsekakor je to še prezgodaj za Gorico. Imeli pa smo ves avgust prijetno vreme, medtem ko je v gorah deževalo malone vsak dan.

Trst in Istra: — V Barkovljah pri Trstu je imelo pevsko društvo „Adrija“ 8. t. m. izvenredni občni zbor, ki je dokazal, da še živi slovenska narodna zavest in ponos v tržaški okolici. — V sredo tedna sta stala pred tržaškim sodiščem Avg. Rocco, urednik lahenskega lista „Il Piccolo“ in tiskar tega lista J. Werk, ker sta 25. maja t. l. v drugie priobčila že poprej zaplenjen članek o konzulu Durandu. Sodišče je obsodilo urednika na 150 gl., tiskarja pa na 100 gl. kazni. — Ostanki francoske vojne ladije „Danae“ (ki je bila na dan morja med 75 let in so jo letos izvelikli na avitlo), bodo še nekaj časa razstavljani v Trstu, potem pa jih odpotujejo na razstavo v Pariz. — 14. t. m. sta došla v goste k škofu dr. Flappu v Rocih s parnikom Polagosa knezonadškof mons. Zora in škof mons. Glavina. — Veli tržaški „Sokol“ je izvežbal 10 mož na tamburice (zató jim pravimo „tamburashi“) in v nedeljo nastopijo že pri nekem zabavnem večeru. „Tamburica“ je jugoslovanske narodno godalo. — V slovenski okolici tržaški na Greti so upisali stariši 116 otrok v laiki otroški vrt. Ubogi, zastepjeni narod! — V Rojau pri Trstu odpró letos tudi slovenski otroški vrt. Slava požrtvovalnim rodoljubom v Trstu! — Deželni zbor istrski se saide koncem oktobra.

Kranjsko: — Igro dr. Josipa Vošnjaka „Svoji k svojim“, katero je o. k. okrajni glavar v Postojni vitez Schwarz propovedal igrati v vipavski čitalnici, dovolilo je igrati na brzojavno prošnjo visoko o. k. deželno predsedništvo kranjsko. — Na Dolenjskem je uničila trta strupena rosa (peronospora) skoro vse vinograde, takó da preti velika revščina tamšnjemu kmčkemu ljudstvu. Peronospora je že lani napadla tamošnje vinograde. Ker pa véled tega ni dozorel les za bodoče krepko brstje, je zategadel letošnja letina toliko slabša. — Letina je na Dolenjskem v obče slabša od lani. Bilo je sicer redkosti sena in žita, slasti turšice (virka), toda radja je bilo je

malo ali nič, krompir pa močno gnuje. Ubogi kmet! — Dolenjski velikičolci so privedli 7. t. m. v Novomestu (Rudolfovem) v prostorih „Narodnega doma“ lepo veselico na korist ravnim našim večkolcem na Dunaju.

Koroško: — Za ravnatelja gimnazije v Celovcu je imenovan dr. Latzel, trd Nemeo, do zdaj profesor na Dunaju. Na Koroškem pa živi tudi 130.000 Slovencev, ki pošiljajo svoje sinove v Celovec na gimnazije (latinsko šole). — Na sv. Višarje sta prišla (do Trebiže) dva posebna romarska vlaka iz Kranjskega. Tudi iz naše dežele obiskuje to romarsko cerkev vsako leto po več tisoč pobožnih Slovencev. Celó in Istri in tržaške okolice jih mnogo prihaja, posebno mnogo pa iz beneške Slovenije. — V slovenski vasi Škofji Dvor pri Celovcu so imeli kulturni svet zopet neke zborovanje, h kateremu je prišlo mnogo nemške gospode iz Celovca, pa malo slovenskih kmetov iz vasi in njena okolice. Med slovenskimi kmeti na Koroškem vedno bolj napreduje narodna zavest in slovenski duh, da čedalje bolj obračajo hrbet nemški gospodi, ki bi rada ponemčila naš natični naročič slovenski. Slava slovenskim kmetom koroškim! — V Velinji vasi in spodnji Vesici pri Dravi so imeli v začetku tega meseca hudo uro, točo in povedenaj. Kar je pustila toča, pokončila je voda, ki je razila polja in travnike ter je posula s p skom. Voda je po noči prišla v hiše, da so se ljudje komaj rešili, poginilo je pa več živine, zlasti ovac. Toča je popolnoma pokončila ajdo, strela pa je užgala več hiš. — Pri vajah deželne brambe (Landwehr) v Celovcu je mnogo vojakov popádalo od utrujenosti na tla.

Štajersko: — V Mariboru so odprli letos prvi razred slovenskih paralel na tamošnji gimnaziji (latinski šoli). Do zdaj so morali ubogi slovenski otroci, ki so hoteli vstopiti v prvi gimnazijski razred, znati že dva jezika, slovenski in nemški, kakor je do zdaj še pri nas v Gorici. Pri nas jih dobimo (paralelke) drugo leto, ako bodo ministri mož beseda. — Naši vrli štajerski bratje so ustanovili „Južnoštajersko posojilnico v Celju“, o kateri priobčimo prihodnjé lep dopis, da bi tudi naš denar ulagali raje v to hranilnico, kakor da bi ga dajali Nemcem ali Lahom v roke. — Ptujaka čitalnica je obhajala 12. t. m. lepo slavnost v spomin 25 letnice svojega obstanka. Storila je jako mnogo za narodno probujenost naroda na južnem Štajerskem, omislila si „Narodni dom“, osnovala „Slovensko pevsko društvo“ in ustanovila „Posojilno in hranilno društvo“. Od mnogih stvari jej je došlo pozdravnih brzojavk (telegramov). Iz Gorice je dobila nasledajo: „Od daljne meje laške pozdravlja junaško sestro svojo — Čitalnica Goriška“.

O istrskih razmerah. V 31. šte. poročali smo o dveh istrskih duhovnikih, o gosp. Barbaliću in gosp. Ptašinskem, ki sta glasovala za okrajnega glavarja Simčiča in da sta bila hitro po volitvah premeščena proti svoji želji in volji, kakor s jma poprej grozili istrski Lahani. Takó smo poročali mi ter navéli le suhe dogodke. O poslednjem uzornem in rodoljubnem istrskem duhovniku pisal je „Slovenec“ v 189. šte. takó-le:

„Mnogo je pretrpel župnijski upravitelj Ptašinski; ako ne bi bil v Poreču, kamor je šel po svojih opravilih, pobegnil na pa. nik in v Trst, ne bi bil zdrave kože odnesel. Koliko smrada se je na njega pometalo! Nedavno so mu zopet ves živež, kar si ga je v Poreču kupil, posmradiili in smravno pismo vtaknili. (Pismo „Poreo Croato prote“, katero smo tudi mi priobčili v večen spomin slavne kulture istrskih Lahonov). Občni glas je med duhovniki slovenske narodnosti, da ne bode šel več nobeden v Poreč, ker koža je vsakemu draga. Ako službujejo, niso zategadel robji; kar dobivajo, krvavo morajo zaslužiti. Nimajo človeka, kateri bi jih branil, torej morajo se sami; a priti še dan plačila kulturno-om.“

In vse to zadostno dokazuje žalostno stanje narodne duhovščine v Istri, ki tudi po spričevanju „Slovenca“ — nima človeka, ki bi jo branil, da ne pa nasprotno ugodí vsaki želji istrskih Lahonov, četudi se godí posamičnikom in narodu velika krivica. — Goriški časopis „L'Eco“ pa je trdil, da je bil gosp. Ptašinski premeščen iz drugih vzrokov. To je lahko reči „iz drugih vzrokov“, ne ne povedati, kateri in kakošni so ti vzroki. Sicer pa ta „dementi“ nima posebnega poména, zlasti za nas, ki razmere poznamo dobro in vemo o tem in še marsičem drugem obilo ponatankosti, katere pa zamolčujemo z nadejo, da se nekemu gospodu vendar odpro oči.

O neumljivih nam razmerah v Istri donasajo konservativne ljubljanske „Novice“ naslednjo vest: „Graška „Tagesspost“, ki s posebno slastjo pri naša Slovencev nasprotno, akoravno prav s tite zvite novosti, pisala je minuli teden, da se je pred kratkim podal papežev nuncij Galimberti na Primorsko, da graja Slovanom preprijazno ravnanje škofov Glavina in Feretiča. Na to samo po sebi neverjetno vest, odgovarja sedaj drag nam pravičen dopisnik iz Pore-

ča, ki pa istinito potovanje papeževga nuncijska kaže v prav drugačini svitlobi. Posredovanja papeževga zahtevalo je po tem dopisu ravnanje lahonskega škofa Flapp-a

Ta škof je namreč s pomočjo deželnega odbora v Kopru ustanovil konvikt, kateremu je namen, dosejati slovensko duhovščino v Istri namestiti s laško. Da bi se gojenci navzeli tudi nepokvarjenega laškega duha, najel je škof prefekta in redovnice, ki opravljajo v zavodu nižje opravila, iz kraljevstva laškega, ter jih je škof brez ovinkov namestil. Škof Glavina, pod čegar škofijo Koper spada, je smatral to za utikanje v njegovo uradne pravice, toda pri tedanjez namestniku baron Pretisu iskal je pomoči brez vspeha, zato pa se je pritožil pri papeževem nunciju, ki je ravno zato malo skušenemu škofa te nedostojnost očital.

Ta čin iz novega kaže, da prvič nemško liberalno častništvo in lahonstvo delata pod enim klobukom in drugič, da je skoraj realno nasprotno rez, kar taki listi kot sila senzacionalne novosti tro-ijo med svet.“

Nadaljnjo sodbo prepustimo častitim čitateljem našim. Bog daj, da bi tudi istrski raji prisijali kmalu jasnejši dnevi! —

Novoimenovani ravnatelj goriške gimnazije, gosp. Henrik Gross, imá komaj 40 let ter zná samó nemški in menda tudi italijanski, slovenski pa ne razume niti besedice. Mi smo se vsakakor nadejali, da dobimo za ravnatelja takega moža, ki zná obá deželna jezika, da ne bode tudi v bodoča šolski sluga za posrednika in tolmača med slovenskimi stariši in ravnateljem, kar je gotovo zelo žalostno in graje vredno, da visoka naučna uprava trpi take neprihike. Mnogo poznamo mož, ki izborno poznajo vse deželne jezike, so mnogo stariši in so se izkazali že na znanstvenem in pisateljskem polju — a ravnatelj mora biti Nemeo. — Do zdaj so bili v nižjih razredih dijaki ločeni po narodnosti v paralelke, da so učitelji lahko pomagali dijakom tudi v narodnem jeziku mladine. Kakor stišimo, hotel je novi ravnatelj to preprečiti ter združiti slovenske in laške dijake po razredih, kar se mu pa menda ni posrežilo. — Komentara ni potreba. Toliko pa rečemo, da to ni posebno dobro znamenje za slovenske paralelke l. 1890/91., katere je minister Gauč obljubil našemu državnemu poslancu v pričo ministerskega predsednika grofa Taaffeja.

Žalostne novice. Pri upisovanju otrok ob začetku šolskega leta opazili smo v svojo veliko žalost in začudenje, da so nekovi očotje, ki hočejo biti o dlični Slovenci, zapisali svoje otroke v italijanske oddelke. „Ne zna nič slovenski, ker govori z materno doma le italijanski,“ izgovarjajo se ti „zavedni“ Slovenci. Ako še ne znejo, zadosti slabo! In če že ne znajo, saj se nauče! Še je čas, gospóda, da popravite ta neodpustljivi narodni greh. Ali bodeste mogli z mirno vestjo zatiniti svoje oči, ko bodo vaši otroci s „ščavom“ pitali svoje lastne matere in vaše sobrate?! — Druga žalostna novica je ta, da je tuzlajnska c. k. pripravljavnica za realko le za Nemce in Lahe, Slovencev je pa ustop zabranjen, ako hoté ostati Slovenci. Tudi kričanski nauk se poučuje le italijanski. Pripovedovali so nam to dneve, da je ravnatelj slovenske otroke kar zavrnil. Opozorjanó na to krivico naše državne poslance.

Naprošeni smo doslovno objaviti naslednji dopis: Iz Kobarida 17. sept. 1889. Podpisano županstvo protestuje, valed današnje preiskave in potrjila blagorodnega g. c. k. okr. zdravnika v Tominu, kateri je bil tudi pred 10 dnevi tukaj pri nekterih bolnikah, proti žalostni, a hvala Bogu, neresnični novici v 37. šte. „Soče“, da razsaja v našem zalem trgu kolerina, tifus in celó neka kužna ali epidemična bolezen. — Ob enem se opozarja dotičnega gospoda dopisnika ali poročevalca, da naj v bodoče bolj previdno in le resnico ne pa laži slavnemu vedništvu poroča, ker s tako lažljivo novico lahko vsestransko, posebno pa našemu zdaj uže nad 10 let prav zdravemu trgu, škoduje, kakor z onim dopisom, kajti gotovo so oblastnije le zavolje tega in davice g. zdravnika danes sem odposlale.

Županstvo, Kobarid 16. sept. 1889.
RAKUŠČIK, župan.

Dostavek uredništva: Veseli nas, da se ne potrjujejo slutnje našega poročevalca. Sicer je pa ona vest iz Kobarida v 37. šte. našega lista takó nedolžna, da bi prav lahko mirno spalo slavno županstvo zalega trga. Neke bolezen je bila in je menda še vedno, temu ugovarjati ni mogoče; ravno tako ni mogoče ugovarjati, da je več oseb bilo napadenih za isto boleznijo in sicer tam, kjer so prišle v dotiko. Kakšna pa je ta bolezen, tega naš poročevalcec ni vedel z gotovostjo reči, povedal je, kar in kakor je slišal. Da bi pa s tako vestjo vsestranski škodovali zalemu trgu, to je pretirano, pač pa bi utegnili — koristiti. Naš poročevalcec ni poročal laži, ampak resnico, ki je potrebovala razjasnila in če je dal povod na'acnejši preiskavi — dosegel je svoj namen.

iz Bolca nam pišejo: Nek goriški „Bianco-rosso-verde“ prišel je semkaj na letovišče z belim klobukom, teden pozneje nataknil je popolnoma r u d e č e g a in zdaj nosi popolnoma zelenega. Prihodnji teden, pravijo šaljivci, da natakne vse tri. Bomo videli kakšen bo? —

Pri Catteriniju na Goriščeku bode v nedeljo koncert, h kateremu bode gostilničar vabil tudi s slovenskimi plakati. Kakó se časi hitro spreminjajo! Onega gostilničarja, ki nam je odredel prostore za blagoslovljenje naše zastave, je gospodar pogнал iz hiše. Odslej bode torej tudi na Goriščeku pihala prijaznejša sapa, kajti denar je denar, naj ga prinese Lah ali Slovenec. —

Islet na grob pokojnega Žvaba, pisatelja in urednika „Edinosti“, v Dutovlje vrátil so je v nedeljo 15. t. m. Iz Trsta je došlo kakih 40 oseb, iz okolice Dutovelj pa mnogo národa. Po dovršenem cerkvenem opravilu pelo je 20 pevcev na grobu, deželni poslanec in urednik „Naše Sloge“ gosp. M. Mandić je v krepkem govoru omenjal neumorno, trudoljubno in požrtvovalno delovanje pokojnega Žvaba. Po prekrasnem govoru izvrstnega govornika so prvi zopet polí nagrobnice. — Spomenik je kaka 2 metra visoka piramida z napisom: „Lovru Žvabu, slovenskemu pisatelju in prvoboritelju, rojenemu v Dutovljah dne 16. avg. 1852, umrlemu v Dutovljah dne 1. sept. 1888. Postavili rodoljubi in častilci“. — Mir njegovej duši!

Poljske miši. Iz tolimskega okraja nam poročajo: Po vseh krajih našega okraja se je prikazalo letos toliko poljskih miši, da naše ljudstvo kaj takega ne pomni. Zaredile so se najbrže v gozdih, kjer je bilo protoklo leto mnogo žirú in smrekovih storžev. — Pomladanski setvi so mnogo škodova', zlasti pa blizu gozdov in groboj (na kupe zloženo in nanašeno kamenje). Tudi turšice so se letos že bro lotile. V Koritnici blizu Bolca so neki popolnoma uničile pomladansko setev. Hudo nam je kmetom! V vinskih krajih preti uničiti vinograde strupena rosa in še strašnejša filoksera, pri nas pa poljske miši. Kako bi bilo temu pomoči? —

Duhovske spremembe v Goriški nadškofiji: š. g. vikar iz Zapotoku, Anton Torpija, pride v Podsobotin, na njegovo mesto pa š. g. Kodornac; š. g. J. Kumar, kaplan v Biljani, gre za kurata-župnika v Lokve, na njegovo mesto pride š. g. Kralj, novomašnik; za Vederjan se sliši, da bode imenovan š. g. Andrej Žnidarčič, vikar na Gradišču; š. g. Drag. Kumar, vikar v Borjani, je že prišel na svoje novo mesto v Avče. P. g. Andrej Ferfolja, kaplan v Kamnjah, dobil je župnijo Zgonik (patronatima kneginja Hohenlohe); na njegovo mesto pride š. g. Josip Kosovec, do zdaj kaplan v Devinu, a v Devinu pride novomašnik Kosa; š. g. Franc Moškata, kaplan v Bolcu, imenovan je vikarjem v Trenti, na njegovo mesto pa novomašnik š. g. Karol Perinčič; š. g. Franc Kodrič, kaplan v Črničah, postal je vikar na Trnovem; njegov naslednik bo š. g. Leopold Stubej, do zdaj kaplan v Ročinju. Č. g. Franc Rázpjet, kaplan v Cerknem, dobil je vikarijat Orehek, njegovo mesto pa novomašnik š. g. Josip Schejbal. Novomašnik š. g. Josip Strancar, imenovan je kaplanom v Sv. Križu pri Ajdovščini, š. g. Franc Cleri, kaplan v Gradu, pa katehetom pri čč. Uršulinah v Gorici in ob enem na mestni deški šoli. Č. g. Tomadini, Benečan, prevzame vedstvo v zavodu zapuščenih otrok v Gorici.

Lekarna Trnkóczy „pri zlatem samorogu“ v Ljubljani je priložila 36. šte. našega lista knjižico, v kateri so navedena raznovrstna zdravila, njih cene in razne zahvale posamičnih ozdravljenecov, ki so jih rabili in uživali. To knjižico so prejeli vsi naši naročniki. —

Lep dar. Našej „študentovski knjižici“ podaril je „nek gospod, ki noče biti imenovan“ 15 gl. Presrčno hvalo izrekamo mladinoljubnemu gospodu. Bog daj mnogo posnemalcev. —

Poročil se je v ponedeljek naš rojak gospod Matej Rutar, c. k. sodnijski pristav, z gospico Ernestino Cotičevo iz Gorice.

Slovenska čitanka za prvi razred srednjih šol. Sestavil in izdal dr. Jakob Sket, c. kr. profesor, I. zvezek. Tiskala in založila tiskarna družbe sv. Mohorja v Celovcu, str. 184, cena 80 kr. To je najnovejša knjiga, koje smo živo pogrešali in za katero smo neutrudljivemu g. pisatelju prav hvaležni. Vanjo so sprejeti najlepši proizvodi sedanjih in prejšnjih slovenskih pisateljev. Knjiga je ob enem zabavna in poučna, radi česar jo gorko priporočamo tudi nedijakom. „Edinost.“

P. n. gg. naročnikom. Tretje četrtletje se bliža proti svojemu koncu. Ker poteka s koncem tega četrtletja naročnina mnogim našim gg. naročnikom, prosimo jih, da bi se nas domislili z naročnino za zadnje četrtletje. Svoja stara dolžnika pa

NAZNANILO.

Podpisana naslednica v Medni založnici
na pokojni gospej

TEREZIJI udovi BREGANT,
v Raščelu šte. 28,

preščinje se naslanjati svojim častitim odjemalcem,
da bodo tudi sanaprej ravno tam založni in izdo-
valnijs.

klobukov za gospe,

vedno po najnovejšem načinu po uzorih iz Pariza
in Dunaja. Od 20. t. m. nadalje začne ravno tam

radovoljna razprodaja
desetdnežne zaloge.

Zaradi svoje dolgoletne službe v omenjeni za-
ložnici in zaradi dobrohotnosti, akasovane jej od
mnogobrojnih odličnih odjemalcev, nada se niže
podpisana dobrohotne podpore od tega p. n. občinstva.

Z najodličnejšim spoštovanjem

udana
Pavlina Habith.

Dober glasovir se dobi po nizki
ceni v gosposki ulici št. 9. v II. nas-
tropji.

Šolske knjige in vse šolske
potrebnosti za vsa učilišča v mestu in na
deželi prodaja

Knjigar, prodajalec papirja in tiskar

J. PALLICH v Gorici, na Travniku št. 6
po jako nizkih cenah.

Mnogim gospodom učiteljem in prijateljem
dežele, ki so me v preteklem šolskem
letu počaščevali z mnogimi naročili, zah-
valjujem se po tem potu najsrčneje ter se
nadejam, da mi tudi v bodoče skažejo
svoje zaspnanje. Z najodličnejšim spoš-
tovanjem udana

J. PALLICH.

Najstarejša in zaradi svoje solidnosti
dobro znana knjigotlačnica

FERDINANDA WOKULATA
V GORICI NA TRAVNIKU

priloroča se slavemu slovenskemu občinstvu
ob začrtku novega leta s svojjo bogato za-
logo šolskih knjig in drugih šolskih potreb-
ščin. Vsako naročilo v-prejme se s hvalež-
nostjo ter se točno izvrši.

Čudovite kapljice

sv. Antona Padovanskega

To pripomoče in naravno zdravilo je
prava dobrodejna pomoč in ni treba mno-
gih besedi, da se dokazuje njihova čudovita
moč. Če se le rabijo nekoliko dni obliščajo
in preerejo prv kmalu naj. dovzetniše ž-
leznice bolezi. Prav iz. s. ro. vstrezajo zo-
per hemoroide, proti boleznim na jetrih in
na vratci, proti črevesnim boleznim in proti
glistam, pri ženskih mesečnih nadežnostih,
zoper beli tok, božast, zoper bitje srca ter čistijo pokvarjeno
kri. Osebe na pragajajo samo omenjenih boleznih, ampak asa
obvarujejo tudi pred vsako boleznijo.

Prodajejo se v vseh glavnih lekarnicah na svetu; za
naročbe in pošiljave pa odina v lekar-nici Cristofoletti v
Gorici, v Trstu v lekar-ni C. Zanetti in G. B. Rovis in
v lekar-ni Alla Ma-donna v Korminu.
Ena steklenica stane 30 novcev.

Posilja naročeno blago dobro spravljeno in pošiljano pravo.

Visokočastiti duhovščini

priloročam se vljudno podpisani v napravo cerk-
venih posodin orodja iz čistega srebra, kineš-
kega srebra in iz medenine najnovejše oblike, kot

menstranc, kelihov,
svetilnic, svečnikov

št. št. po najnižji ceni. Zadolvoljim gotovo vsakega
naročnika, bodisi da se delo prepusti mojemu ukusu
bodisi da se mi je predložil načrt.

Stare reči popravim, ter jih v egaji poslatim
in posebrim. Če gg. naročniki naj mi blagovale
poslati iste nefrankovane.

Teodor Slabanja,
srebrar v Gorici, ulica Morelli šte. 17.

Posilja naročeno blago dobro spravljeno in pošiljano pravo.

V VSEH TRAFIKAH.

NAJBOLJŠI
Papir za cigarete
Je pristni
LE HOUBLON
FRANCOSEKI IZDELJEK
Cawley-a & Henry-a v Parizu
SVARI SE PRED PONAREJANJEM!

Glavna zaloga za Avstro-Ogarsko: OTTO KANITZ & Com,
I. Stoss im Himmel, Dunaj.

Po kratki rabi prekoristno zobno čistilo
LEPOTA Nova ameriksanska
zob glicerinska zobna créma
(zdravniško pr. kama)
KALODONT P. A. GARD'S SOLEM
& CO.
c. k. dvorni zalagatelj na Dunaju.
Dobiva se pri lekarnidarjih parfumeurjih
itd., 1 kos. 35 kr. — V Gorici pri G. B. Pon-
toniju, A. de Gironcoli, lekar-ni Kürner, G.
Braunitzerju in G. Cristofolettiju.

!! Za gluhe !!

Oseba ki je bila po priprostem sredstvu svojjoha 23let-
vega oglušenja v vseh ozdravljena, je pripravljena pismono
pojemiti v nemškem jeziku vsakomu brezplačo. Naslov: J.
H. Niholosom, Wien IX. Kolingasse 4.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Pisarnica vrbnega zastopa za Gorico in Goriško
nahaja se v

Marzinijevi hiši, v II. nadstr.

Tukaj se zavaruje za plačilo nizkih premij prot
škodi p. požaru, strelji, parnih razletih ali njih
nasledkih. Prejemajo se tudi zavarovanja na življenje
v najraznovrstnejših slučajih in kombinacijah ter se
dajejo gledé tega vsa pojasnila, kakor tudi tiskani
navodi.

Vrhni zastop v Gorici
v Marzinijevi hiši, II. nadstrop.

J. & S. KESSLER

BRNO

Ferdinandova ulica.

št. 7. S. G.

največa in najcenejše kupovališče za
zimske dobo.

Največa zaloga primernih
božičnih darov.

Ceniki o preobleki ali perilu za gospe
in gospe in o galanterijah, uzorci sukna
in zozanega blaga zastopj in franko. Po-
siljave s poštnim povzetjem.

!!! NAZNANILO !!!

Tvorniška zaloga sukna Dokler je še kaj v zalogi! Ostanki brnskega sukna 2.10 metrov za celo zimsko možko obleko f. 8.75 Angleško sevit-oblago 0.10 metrov za celo možko obleko I. f. 8.50, II. f. 7.50, III. f. 6.— Blago za zimske suknje dne baže, moderne barve 2.10 m 10 for., II. 6 for. Pravi štajeraki loden za lovske suknje in obleke, nepo- kvarljiv, 1 meter f. 2.85 Blago za vrhne suknje barve po najnovejši modi, naj- nojeje baže 2.0 m za cel vrhnik 6 for.	Kape iz pliša za možo in dečke, 6 kom. f. 1.50 Potna ogrinjala (plaid) 3.50 m. dolg. 1.80 m. širok f. 4.50 12 žepnih rutič zarobljenih, z barvanimi robi za moške f. 1.20, za ženske f. 1 for. Zavese, plahte, preproge Zavese od jute najnovejša risarija, popolna, v dveh barvah f. 2.30, v štirih barvah f. 3.50 Garniture od jute 2 pregrinjali za postelje in 1 namizni prt, najnovejša turška ris- sarija v dveh barvah, f. 3.50, v štirih barvah 6 for. Presita zimska pokrivala iz ruša, popolno dolga in široka, 1 komad 3 for.	Namizni prti laneni, vseh barv, 3 komadi 3¼ 2 for. 3 komadi 6¼ 1 for. Prtiči (serviete) laneni 4¼ četvorni, 6 kom. f. 1.20 Perilo za gospe 6 ženskih srajc iz najmočnej-ega platna z zobča- stim obšitkom f. 3.25, z vezenjem 5 for. 3 ponočni korzeti iz fin šif. z vezenjem I. f. 1.10, II. f. 1.80 Predpasniki za ženske iz oxforda kretona surovega platna ali šifona, 6 komadov f. 1.80 Spodnje suknje iz klobu- čevine, bogato tamburirane, rdeče, sive ali drapirane, 3 kom. 3 for. Angora-Ogrtač zimski, 10¼ velik f. 2.30 Volnena ženska jopica (Jersey) vseh barvah, lepo pristo- jajoda 2 for., II. f. 1.20 Nogavice za ženske zimske, bele ali barvane, 6 parov pletene f. 1.50 Damastne vbrisaške iz lane, 6 komadov z franžami f. 1.80, z obrobkom f. 1.20 Platnina in tkanina 1 komad — 29 komolcev Domače platno močne vrste (29 komolcev) 1 kom. 5¼ f. 5.50, 4¼ f. 4.20 Oxford, najnovejši uzorec 1 komad (29 k molcev) f. 4.50	Sifon za možo in žebko perilo, 1 kom. (0 komolcev) I. f. 5.50, II. f. 4.50 Prosniški barsant 1 komad (29 komolcev) bel ali rudeč 6 f., višnjev ali r. jav, f. 5 Kanevas za posteljne preproge 1 komad (0 d. komolcev) I. f. 6, II. 5.20 Atlasov gradl za posteljne preproge 1 kom. (80 d. komolcev) I. f. 7.50, II. f. 5.50 Modno blago za dame. !! Kupi se o priliki !! Zimski Niger-loden za ženske obleke, najboljše vrste, 10 m. f. 3.20 Karirano modno blago 60 cm. široko za spalne suknje in otroške obleke, 10 m. f. 2.50 Joupon i trošično blago v vseh barvah, I. f. 3.50, II. f. 2.80 Flanela Valeria najnovejši uzorec, 10 m. f. 4.— Kalmuk najnovejši uzorec, 10 m. f. 2.70 Barsant za obleko najnovejši uzorec pristne barve, 10 metrov, f. 3.— Kašmir dvojne širokosti črn in barvan 10 m. for 4. Atlas od vojne, dvojne širokosti, črn in barvan, 10 m f. 6.50
--	--	---	---